

πλευράς παράγωγης σχετικών προϊόντων και όχι από πλευράς παραγωγής ερευνητικών αποτελεσμάτων όπου υπάρχουν μετρήσιμες επιδόσεις. Το ΕΜΠ θα μπορούσε να διοργανώσει ένα συμπόσιο με θέμα τις τεχνολογικές προοπτικές της χώρας μια και αυτά τα θέματα ελάχιστα απασχολούν τις κυβερνήσεις, όπως αποδεικνύουν οι διαχρονικές επιδόσεις τους.

Το ΕΜΠ, ίσως είμαι απολυτός σε αυτό επηρεασμένος από την ειδικότητα μου, με τους απόφοιτους του έχτισε σε μεγάλο βαθμό την Ελλάδα, έχει κύρος στην κοινωνία πολύ υψηλές διεθνείς ερευνητικές περγαμηνές και οι φοιτητές του είναι οι καλύτεροι των δημόσιων σχολείων, παιδιά που θέλουν να παλέψουν για τη ζωή τους. Να μη πούμε σε αυτούς ότι φτάνει οι κάθε λογής άλλοι .

Από τα ερωτήματα που είχα θέσει στην επιστολή μου, το σύνολο των οποίων θα μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο ανταλλαγής απόψεων, άλλα και επιστημονικής επεξεργασίας και εμπειρικής τεκμηρίωσης από θεσμοθετημένες διαδικασίες εντός ΕΜΠ, θα θίξω συνοπτικά μονό τα παρακάτω επτά.

- Υπάρχει ανάγκη συμμετοχής παραγόντων έκτος ΑΕΙ στη διοίκηση του ΕΜΠ και των λοιπών ΑΕΙ και εάν ναι με ποια μορφή .
- Υπάρχει πρόβλημα χρηματοδότησης από το κράτος του ΕΜΠ και των λοιπών ΑΕΙ και πως μπορεί να αντιμετωπιστεί η οικονομική κρίση.
- Τι μορφή μπορεί να πάρει η αξιοποίηση της ίδιας περιουσίας του ΕΜΠ απόθεμα επιτροπής ερευνών, κτίρια Πατησίων κλπ.
- Υπάρχει θέμα συνολικής αριστείας του ΕΜΠ η επιμέρους Σχολών του στο σύστημα των ΑΕΙ.
- Υπάρχει ανάγκη αξιοποίησης Ελλήνων επιστημόνων του εξωτερικού στο ΕΜΠ και στα άλλα ΑΕΙ και με ποια μορφή.
- Υπάρχει θέμα με τη μορφή έκφρασης και τη βαρύτητα της φοιτητικής ψήφου στο ΕΜΠ και στα άλλα ΑΕΙ.
- Υπάρχει πρόβλημα προπτυχιακής διδασκαλίας στο ΕΜΠ.

Η αλλαγή που συζητείται σήμερα για τα ΑΕΙ είναι ανάλογου βάρους των αλλαγών που είχαμε στα τέλη της δεκαετίας του 1970 που νομοθετήθηκαν το 1982 αντικαθιστώντας τον νομό του 1932, πρόκειται δηλαδή για αλλαγή η οποία επιχειρεί να αλλάξει το κέντρο βάρους της διοίκησης και εξουσίας στα ΑΕΙ. Δεν νομίζω βέβαια ότι το πολιτικό σύστημα θα ασχοληθεί σοβαρά με κάτι τέτοιο ,αλλά θα πω τη γνώμη μου .Το 1982 σηματοδότησε το πέρασμα της εξουσίας από τους τακτικούς καθηγητές

αρχικά σε ένα σύνολο πολιτικών και συνδικαλιστικών δυνάμεων, είχαμε αντιδράσεις και επιχειρήματα εκατέρωθεν. Καθιερώθηκε τότε νομοθετικά μια μορφή ενδοπανεπιστημιακού λόγου λήψης αποφάσεων ο οποίος είχε στο πυρήνα τη συνδικαλιστική –πολιτική λογική της πλειοψηφίας σε συλλογικά σώματα, στη πορεία αυτός δημιούργησε παγιωμένες καταστάσεις , ενώ ταυτόχρονα η ίδια η λογική του συστήματος άφηνε τους περισσότερους οι οποίοι δεν ασχολούνταν με τη διοίκηση σχετικά απερίσπαστα στη εργασία τους. Μια μελέτη στην πρόσφατη ιστορία των ΑΕΙ νομίζω θα έχει ενδιαφέροντα συμπεράσματα. Να σημειώσουμε ότι τα τέλη του 1970, βγαίνοντας από τη δικτατορία ήταν εποχή κοινωνικής αισιοδοξίας ενώ τώρα συμβαίνει το αντίθετο

Σήμερα το Υπουργείο προτείνει συμμετοχή κοινωνικών παραγόντων στη διοίκηση των ΑΕΙ. Εδώ υπάρχουν δυο κυρία θέματα το περιεχόμενο της πρότασης και η δυνατότητα υλοποίησης της. Αυτή πρακτική είναι κοινός τόπος σε όλη την Ευρώπη και ΗΠΑ με παραλλαγές βέβαια που σχετίζονται με τις ιστορικές ιδιαιτερότητες των χωρών, οι οποίες βέβαια αφορούν ιδιαίτερα για το ΕΜΠ και την διαφορετική συγκρότηση των προφίλ των μηχανικών στις διάφορες χώρες. Εύκολα μπορεί να περιγράψει κανείς τη διεθνή την κατάσταση. Μιλώντας βάσει της επιστημονικής μου ειδικότητας μπορώ να πω ότι από την δεκαετία του 1980 στη σχετική ακαδημαϊκή φιλολογία θεωρείται κοινός τόπος ότι το κοινωνικό συμμετέχει στη παραγωγή του επιστημονικού και τεχνολογικού ενγενώς και όχι σαν απλή εξωτερική επίδραση , άρα η συμμετοχή του πρώτου στη διοίκηση των θεσμών που παράγουν επιστήμη και τεχνολογία θεωρείται προφανής. Σε μας από το 1982 όπως αναφέρθηκα έχουμε ουσιαστικά τη συμμετοχή του κοινωνικού με τη μορφή του πολιτικού, βέβαια με συγκαλυμμένη μορφή, βάσει μιας διακηρυγμένης αντίληψης γενικού κάλου συνήθως μη επιδεχόμενης αμφισβήτηση . Σε αυτά τα πλαίσια δημιουργήθηκαν και ομάδες συμφερόντων ,στο ΕΜΠ νομίζω όχι ιδιαίτερα ισχυρές, που επωφελήθηκαν και αντιδρούν, ενώ πολλοί από εμάς έχουν περάσει το σύνολο σχεδόν της επαγγελματικής τους ζωής με αυτό το πλαίσιο και η τυχόν αλλαγή του δημιουργεί ανάμικτα συναισθήματα . Η παλιά εξουσία των τακτικών καθηγητών που είχαμε μέχρι τα τέλη του 1970 ήταν σε διεθνή κλίμακα κυρία γερμανικό φαινόμενο, ιδιαίτερα προοδευτικό όταν θεσπίστηκε τις αρχές του 19^{ου} αιώνα που καθιέρωσε και την αυτονομία των ΑΕΙ σε νεωτερικά πλαίσια. Με τον σημερινό ρολό των ΑΕΙ η συνέχιση παραλλαγμένης αυτής της πρακτικής δεν μπορεί να αποτελέσει επιχείρημα, εκτός από αυτούς που πιστεύουν και αρέσκονται στη σχετικά ανεξέλεγκτη διαχείριση

της εξουσίας των ΑΕΙ με ο,τι αυτό συνεπάγεται.. Επίσης είναι φανερό ότι η διοίκηση των ΑΕΙ σήμερα είναι μια λειτουργία με χαρακτηριστικά απομακρυσμένα από την ερευνητική πράξη, βρίσκεται κοντά στο μάνατζμεντ. Από την άλλη μεριά στη χώρα μας έχουμε καταφέρει να μη εμπιστεύεται κανείς κανένα, οπότε υπάρχει το ερώτημα ποιον θα φέρουμε στη διοίκηση των ΑΕΙ και ποιος θα θέλει να έρθει. Αυτό είναι υπαρκτό πολιτικό ερώτημα.

Αριστεία. Το ΕΜΠ είναι καταξιωμένο στην ελληνική κοινωνία σαν άριστο ίδρυμα. Το 1880 φτιάχτηκε το Βαρβάκειο σχολείο για να μπορούν να εκπαιδεύονται εκεί και να εισάγονται εδώ οι καλύτεροι και στη συνέχεια και οι καλύτερες, στα μαθηματικά όταν σε άλλα ελληνικά ΑΕΙ ανάλογες διαδικασίες άρχισαν 50-60 χρόνια αργότερα. Αυτό το προφίλ των εισακτέων συνεχίζεται και σήμερα, πράγμα που δεν ήταν ούτε προφανές ούτε δεδομένο, θα μπορούσε να ήταν διαφορετικά . Αυτό είναι και η δύναμη μας. Στα πλαίσια των διεθνών αλλαγών στο χαρακτήρα και τη διοίκηση των ΑΕΙ τα παραπάνω νομίζω ότι επιβάλλουν πολιτικές προώθησης της αριστείας οι οποίες μπορεί να γίνουν ουσιαστικά όχι προκλητικά για να ενισχύσουν πάρα πέρα το ΕΜΠ. Η πρακτική των τεχνικών πανεπιστημίων εθνικών πρωταγωνιστών είναι εύκολα ανιχνεύσιμη δεν είναι κακή. Μια προφανής πλευρά είναι η αξιοποίηση των εκατοντάδων, αν όχι χιλιάδων διακεκριμένων αποφοιτών του ΕΜΠ στο εξωτερικό σε συνέργειες μαζί μας. Νομίζω ότι οι του εξωτερικού τις θέλουν, άλλα εμείς μάλλον τις απωθούμε.

Οικονομικά. Έχουμε σαν χώρα κρίση, υπαγωγή στο ΔΝΤ, ορατό κίνδυνο μακρόχρονης ύφεσης και κοινωνικής φτώχειας. Ταυτόχρονα το ΕΜΠ έχει σημαντική ίδια περιουσία, ακούω 60 εκατ. , προς τιμή των παρελθόντων πρυτανειών. Κτίσαμε υπερβολικά κατά τη γνώμη στην Πολυτεχνειούπολη κτίρια συχνά κενά το απόγευμα, ενώ ο πλούτος μας είναι οι σπουδαστές. Πως θα διαχειριστεί το συνολικό αυτό θέμα η πρυτανεία σε συνθήκες μείωσης της κρατικής χορηγίας είναι πλευρά της τέχνης της διοίκησης που θα φανεί απολογιστικά σε μερικά χρόνια.

Φοιτητική ψήφος και φοιτητική συλλογική έκφραση. Το νομικό πλαίσιο δίνει βαρύτητα υπερβολική για τα διεθνή δεδομένα στη σπουδαστική ψήφο και για αυτό έχουν γραφτεί πολλά ιδίως από τους ασχολούμενους με αυτή την ψήφο. Η φοιτητική συλλογικότητα είναι πλευρά της κοινωνικοποίησης των νέων, έχει αυταξία. Η μορφή που αυτή παίρνει είναι θέμα που άφορα τους ίδιους τους νέους, εάν θα κοινωνικοποιηθούν μέσα από γενικές συνελεύσεις ή από ομάδες τεχνολογικής αριστείας ή από ιστιοπλοϊκούς και χορευτικούς ομίλους. Εμείς την δεκαετία του

1960 στο ΕΜΠ ζούσαμε σε ομάδες, ξημεροβραδιαζόμασταν στην εκπόνηση ατέλειωτων θεμάτων, αλλά δεν βγήκαμε χαμένοι από αυτό. Οι γενικές συνελεύσεις από το χαρακτήρα τους είναι πολιτικές, και η πολιτικοποίηση είναι θαυμάσιο πράγμα τουλάχιστον για μας τους παλιούς, σήμερα τι μορφές αυτή θα πάρει στους νέους είναι ζητούμενο. Πάντως κάλο είναι να γίνεται με δημοκρατικό τρόπο και όχι με πλειοψηφίες συχνά μειοψηφιών. Τα τεχνικά θέματα, βαρύτητα ψήφου σε πρυτανικές εκλογές είναι επιμέρους προβλήματα. Έχουμε την πρόσφατη εμπειρία όπου μερικοί απαγόρευσαν την καθολική ψηφοφορία των σπουδαστών, το οποίο έγινε δεκτό και κανένας φοιτητής έκτος ίσως από μερικούς συνδικαλιστές δεν άκουσα να διαμαρτύρεται. Τι σημαίνει η ψήφος των σπουδαστών πέρα από την ισχύ είναι σήμερα άβυσσος.

Προπτυχιακή διδασκαλία. Έχουμε αναγνωρίσιμη απουσία των σπουδαστών από τα μαθήματα και ένα εντελώς πρωτότυπο εξεταστικό σύστημα. Όλοι έχουν εμπειρίες όσο τις κρατάμε κάτω από το χαλάκι κάνουμε κακό.

Είμαστε σε περίοδο πρωτοφανών δυσκολιών και ευρύτερων αδιέξοδων, εάν το ΕΜΠ θα βγει από αυτά ισχυρό, με δυνατότητα ουσιαστικής συμβολής στα ήδη προβληματικά τεχνολογικά δρώμενα είναι το στοίχημα. Τα άλλα είναι επανάληψη του έργου των τελευταίων δεκαετιών.

Με τιμή,

Μ. Ασημακόπουλος

Αναπλ. Καθηγητής ΣΕΜΦΕ

Κοιν. κ.Α.Σεραφετινίδη

Πρόεδρο ΣΕΜΦΕ